

Határokon átvívelő együttműködés városkörnyéki fejlődésben (Vajdasági perspektíva)

Dr. Stojic-Karanovic Edit

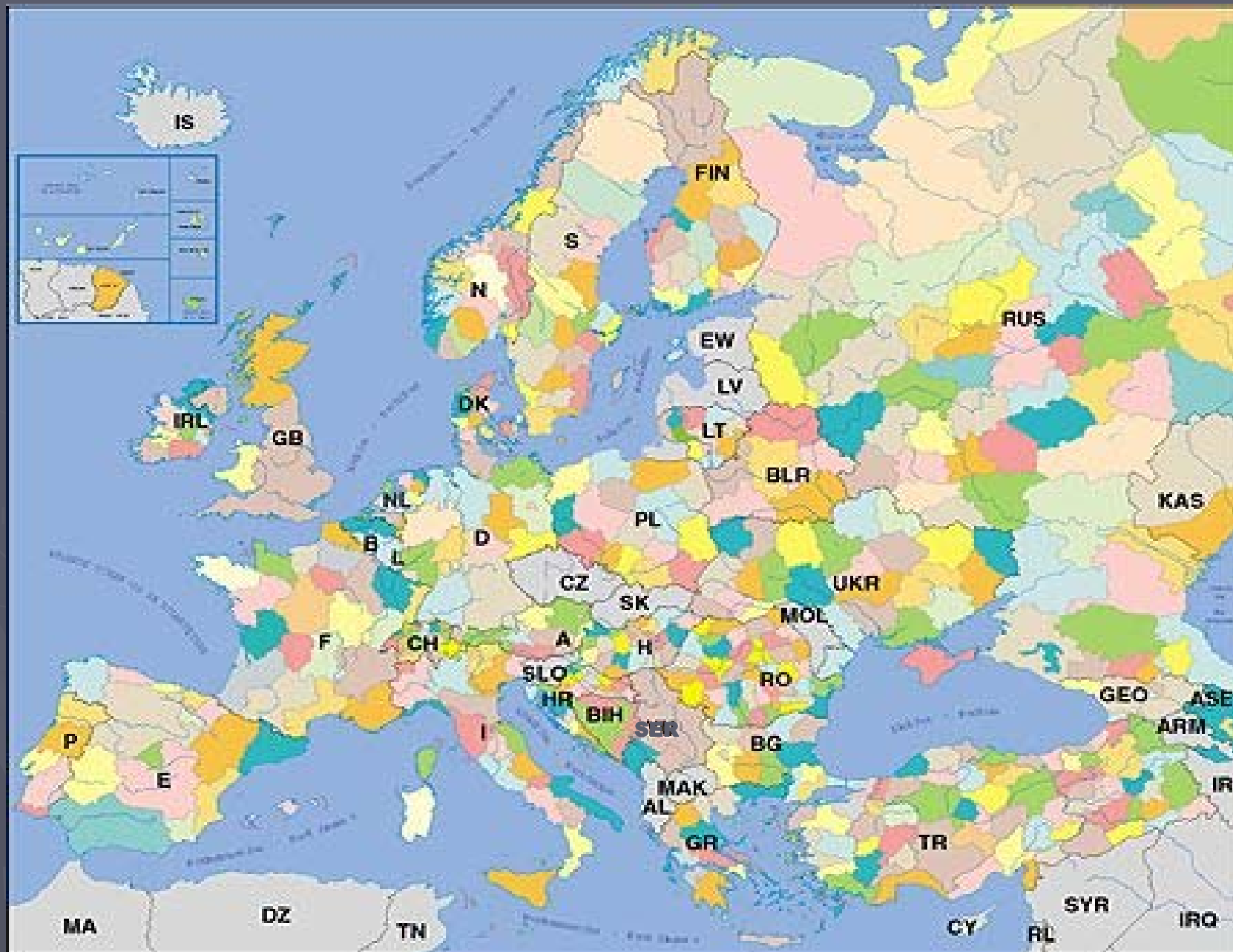
A Magyar Regionális Tudományi Társaság IV köz- és vándorgyűlésére

Szeged, 2006. október 26–27.

Történelmi emlékezetünk az elmúlt századokból arra intett, hogy a határok erőszakos módosítása nemcsak háborús szenvedéssel sújtja a polgárokat – nemzeti hovatartozástól függetlenül, hanem, hogy nincs is „győztes” nemzet. A vizályból hasznothúzó csakis a szervezett bűnözői csoportok vezetői s a velük összekötődő politikai „elit”.

Nyugat Európa ezt előbb belátta, s mindjárt a 2. világháború után elindult a **nemzeti határok leépítése és a közösségépítés útján.** Egyben megindult lassan **az államokon belüli decentralizáció.**

E két folyamattal épült ki a „Régiók Európája”.

Az alapelv egyik jelentős pillére az **államhatárok fokozatos leépítése**, a közös természeti források közös használata céljából.

A **másik pillére** a belső decentralizáció, mely az országokon belül a központi hatalomról a **regiókra ruház át minden olyan döntést**, amely meghozatalához a szűkebb területi egységek kormányzatai teljesebb ismeretekkel rendelkeznek.

Magyarország EU tagsága s az EU szomszédos programja (Neighbourhood Program) új lehetőságet nyújt a két valamikori jugoszláv köztársaságnak, illetve Horvátországnak és Szerbiának. Sőt, mivel Románia mint EU tagjelölt szintén részese az Unió szomszédos programjának – e térség földrajzi középpontjátba került a Vajdaság.

Vajdaság,

a természeti források, gazdasági lehetőségek,
soknemzetiség, történelmi tapasztalat –
egyrészt kiaknázatlanságával, helytelen
használatával,

másrészt számszerű jó, de egyedülálló
példáival,

de mindenestre a korszerű belső helyi
demokrácia fejlődése és a regionális,
interregionális és határokon átívelő
együttműködés felívelő közeljövője előtt áll.

Térségi szintek

Makroterek	világ (Föld)
	országcsoport (nemzetközi integráció)
	ország
Regionális terek	nagytérség (országgrész)
	mezokörzet (gazdasági körzet, megye)
	kistérség (kistáj, városi vonzáskörzet)
Lokális terek	település (helyi önkormányzat)
	lakókörzet (településrész, kerület)

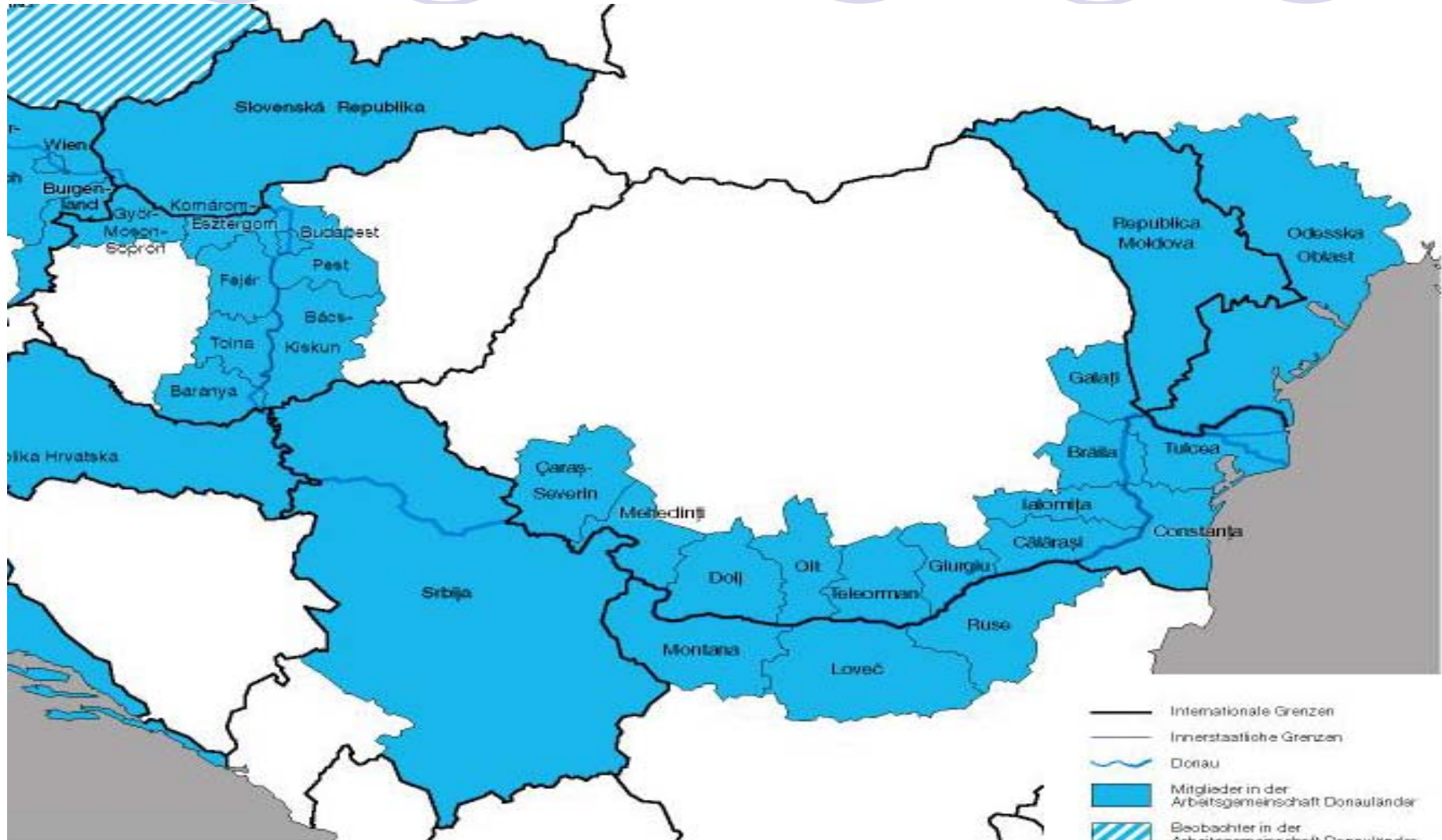
A regionális terek is megjelenhetnek nemzetközi régiókként !

Interregionális kapcsolatok formái

Államközi szinten 7 korszerű regionális kezdeményezés:

- 1. Középeurópai Kezdeményezés** (*Central European Initiative - CEI*)
www.ceinet.org
- 2. Feketetengeri Gazdasági Együtműködés** (*Black Sea Economic Cooperation – BSEC*) <http://www.bsec.gov.tr/>
- 3. Délkelet Európai Együtműködési Kezdeményezés** (*Southeast European Cooperation Initiative - SECI*) <http://www.secinet.org/>
- 4. Délkelet Európai Együtműködési Folyamat** (*South-East European Cooperation Process – SEECP*) www.mae.ro/seecp/
- 5. Délkelet Európa Stabilitási Szerződése** (*Stability Pact for Southeast Europe – SPSE*) www.stabilitypact.org
- 6. Adria – Jóni tengeri kezdeményezés** (*Adriatic-Ionic Initiative - JII*)
www.sigov.si/mzz/eng/foreign_poli/regional_coop.html
- 7. Dunamenti Együtműködési Folyamat** (*Cooperation Process on the Danube – CPD*) <http://www.danubecooperation.org>

A Dunamenti területi egységek munkaközössége

**Kelet
Európai
Euro-
régiók
a XX
század
végén**

Duna-Kőrös-Maros-Tisza Euro-régió (DKMT)

1997 november
21-én,
Szegeden
Együtműködési
protokol
aláírásával
alapították meg.

Munkacsoportok:

1. Gazdaság, infrastruktúra és turizmus,
2. Regionális fejlődés, természet és környezetvédelem,
3. Kultúra, sport, civil szervezetek és szociális kérdések,
4. Nemzetközi kapcsolatok, információ és média

DUNA-KÖRÖS-MAROS-TISZA REGIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS
 COOPERAREA REGIONALĂ DUNĂRE-CRIȘ-MUREȘ-TISA
 REGIONALNA SARADNJA DUNAV-KRIŠ-MOR I Š-TISA
 DANUBE-KRIS-MURES-TISA REGIONAL CO-OPERATION

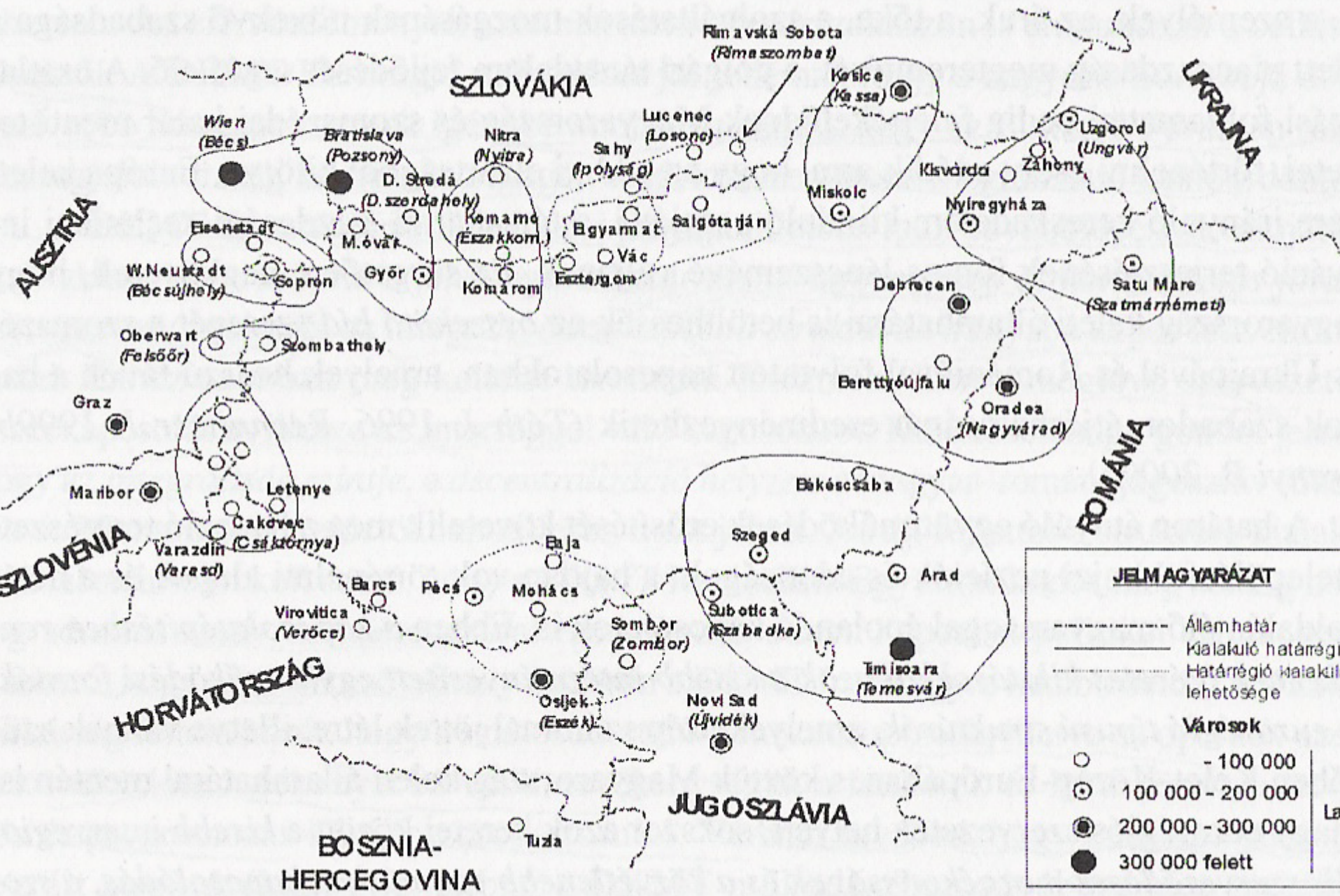

Duna-Körös-Maros-Tisza:

www.dkmt.net

Miként a négy folyó összeolvad, magába szívva a nap sugarait, a hegyek és síkságok kioldott kincseit, úgy válik eggyé e folyók ölelte térségben élő magyarok, románok és szerbek akarata is, hogy oly sok viszály és szenvedés után végre összefogva, együttműködve teremtsenek jövőt magunknak itt, a Kárpátok és az Alföld peremén, Európa keleti kapujában.

Potenciális és formálódó határrégiók, interregionális együttműködések

Forrás: Hardi T., MTA RKK Nyugat-magyarországi Tudományos Intézet, Győr.

Az EU Szomszédos Programja

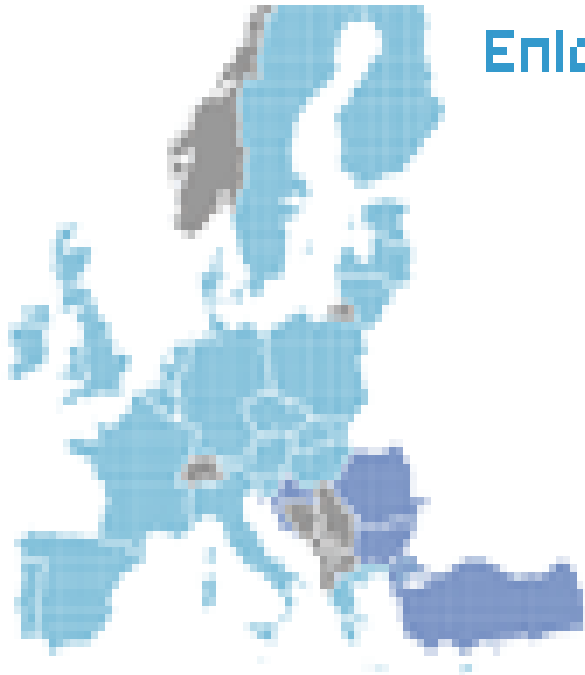
Nagy jelentőségűek az eurorégiós együttműködések is a *Közép-Duna nemzetközi régió* térségében.

Azonban sokkal több

„mikroregionális” együttműködési gyakorlatra lenne szükség, ami különösen a Vajdaságra érvényes.

A szomszédos programok pénzalapjai

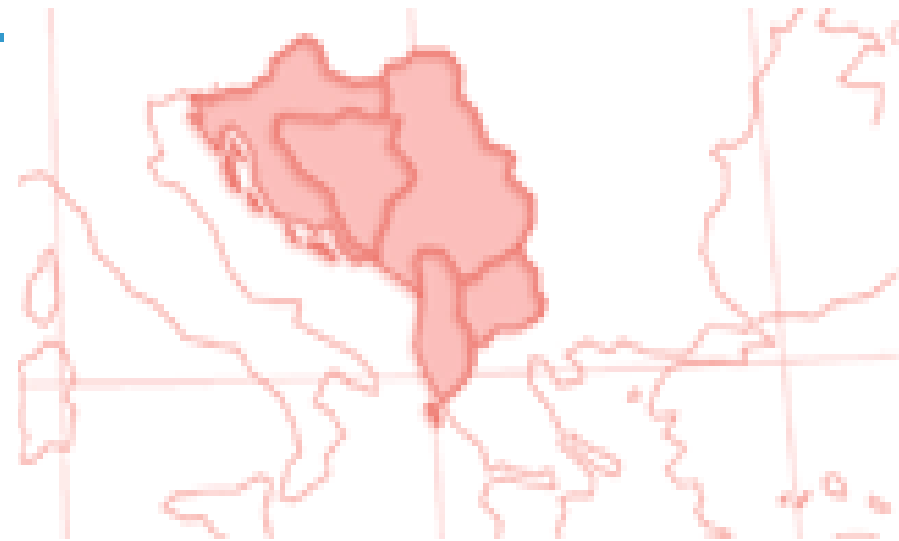
INTERREG /

PHARE

Enlargement

CARDS

*International Scientific Forum
"Danube - River of Cooperation"*

Accredited to the

Global
Environment
Facility

www.danube-cooperation.org

„Duna – az Együttműködés Folyója” Nemzetközi Tudományos Fórum

célja:

**A természeti források fenntartható
használatára irányuló projektötletek és
javaslatok feltárása a
Közép-Duna Nemzetközi Régióban**

2001-től kezdve jelentős partnerkapcsolatok a helyi önkormányzatokkal: Zombor, Apatin, Szabadka, Ujvidék, Zimony, Belgradi önkormányzatok, Pancsova, Smederevo, Kevevára, Fehértemplom, Versec, Kladovo...

- házigazdái voltak a „DEF”NTF konferenciáinak melyeken az általános témák mellett

a helyi közösség problémái is napi-rendre kerültek , projekt javaslatai támogatásra leltek.

XII Conference “Danube – River of Cooperation, October 18-20 2002, in Kladovo

Így, a múltévi XVI. „Duna – az együttműködés folyója” Konferencia

Pancsován, Kevevárán és Fehértemplomban zajlott le.

Helyi fejlesztési határon átnyúló projekteket mutattak be és tárgyaltak meg, azzal a céllal, hogy a természeti források és kulturális javak a fenntartható turizmus fejlesztésének szolgálatába lépjenek.

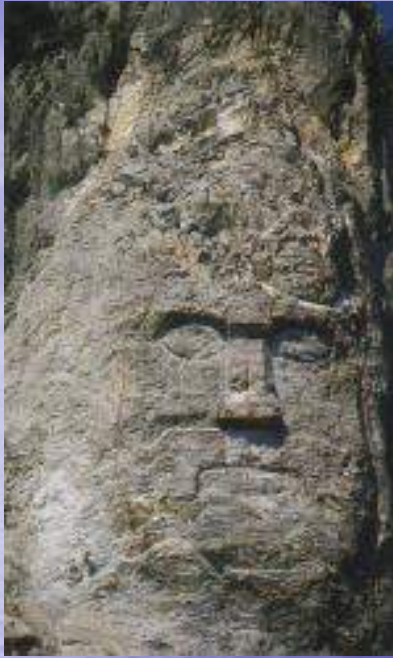

Míg az Európai fejlesztési iroda (EAR) a Dunát mint az Európai 7. közlekedési folyosó rendezését látja elő -

**- A „DEF”NTF a rekreációs hajók számára megnyitandó útakra céloz:
A Duna kishajózási utvonalainak programjával -**

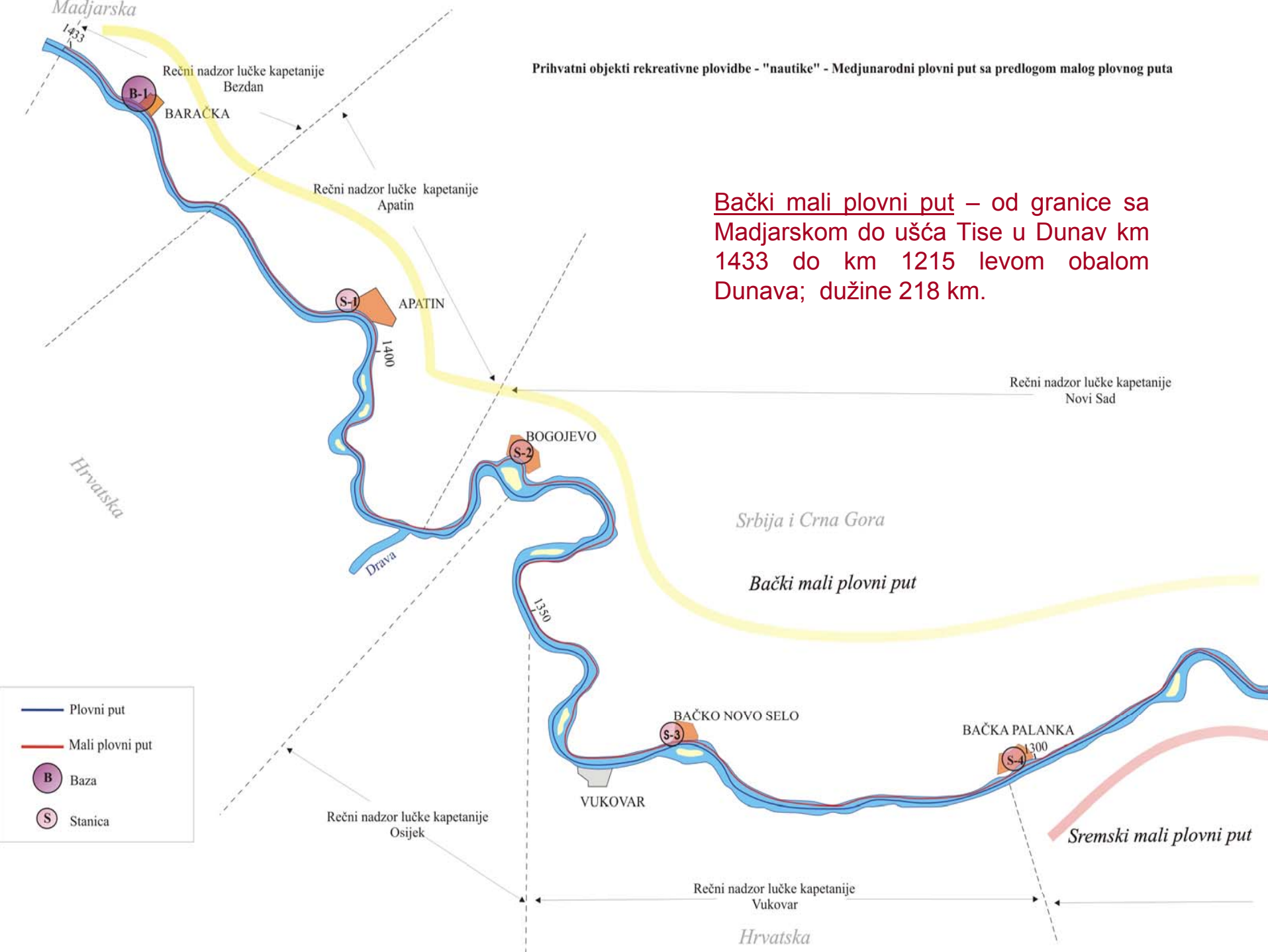
Sziklába vésett Cedebál, Dáciai király képe

„Tabula Traiana“

- a természeti szépségek és történelmi emlékművek megtekintésére szándékozza a nemzetközi Közép-Dunára vonzani a turistákat, s ezzel a fenntartható fejlődést a határokon átnyúló programokkal az egész Közép-Duna térségben biztosítani.

Prihvatni objekti rekreativne plovidbe - "nautike" - Medjunarodni plovni put sa predlogom malog plovnog puta

Bački mali plovni put – od granice sa Madjarskom do ušća Tise u Dunav km 1433 do km 1215 levom obalom Dunava; dužine 218 km.

— Plovni put
— Mali plovni put

ⓑ Baza
Ⓢ Stanica

Rečni nadzor lučke kapetanije Osijek

Rečni nadzor lučke kapetanije Vukovar

Rečni nadzor lučke kapetanije Novi Sad

Srbija i Crna Gora

Bački mali plovni put

Sremski mali plovni put

Hrvatska

Hrvatska

Madjarska

Rečni nadzor lučke kapetanije Bezdán

Rečni nadzor lučke kapetanije Apatin

BARAČKA

APATIN

BOGOJEVO

BAČKO NOVO SELO

VUKOVAR

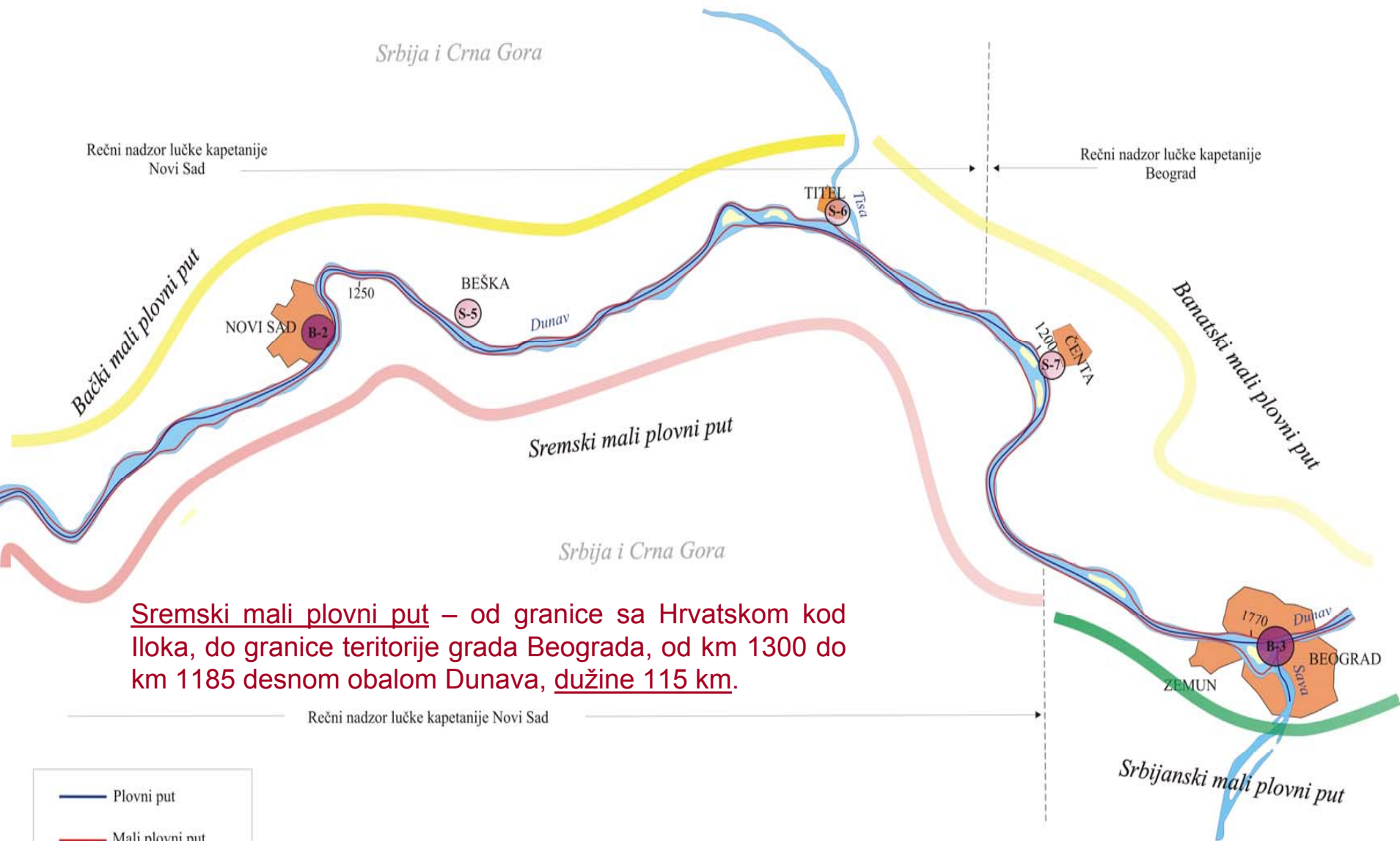
BAČKA PALANKA

1433

1400

1330

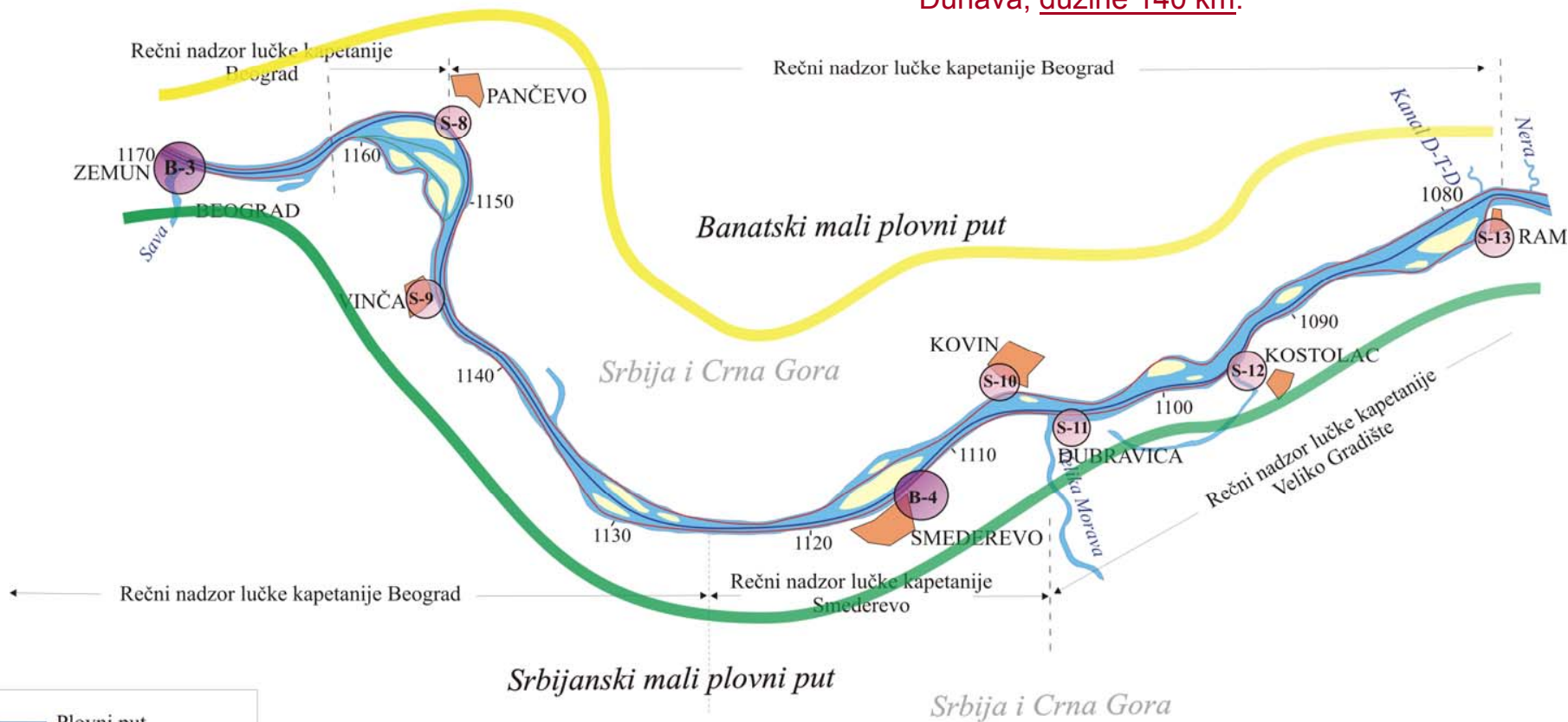
1300

Sremski mali plovni put – od granice sa Hrvatskom kod Iloka, do granice teritorije grada Beograda, od km 1300 do km 1185 desnom obalom Dunava, dužine 115 km.

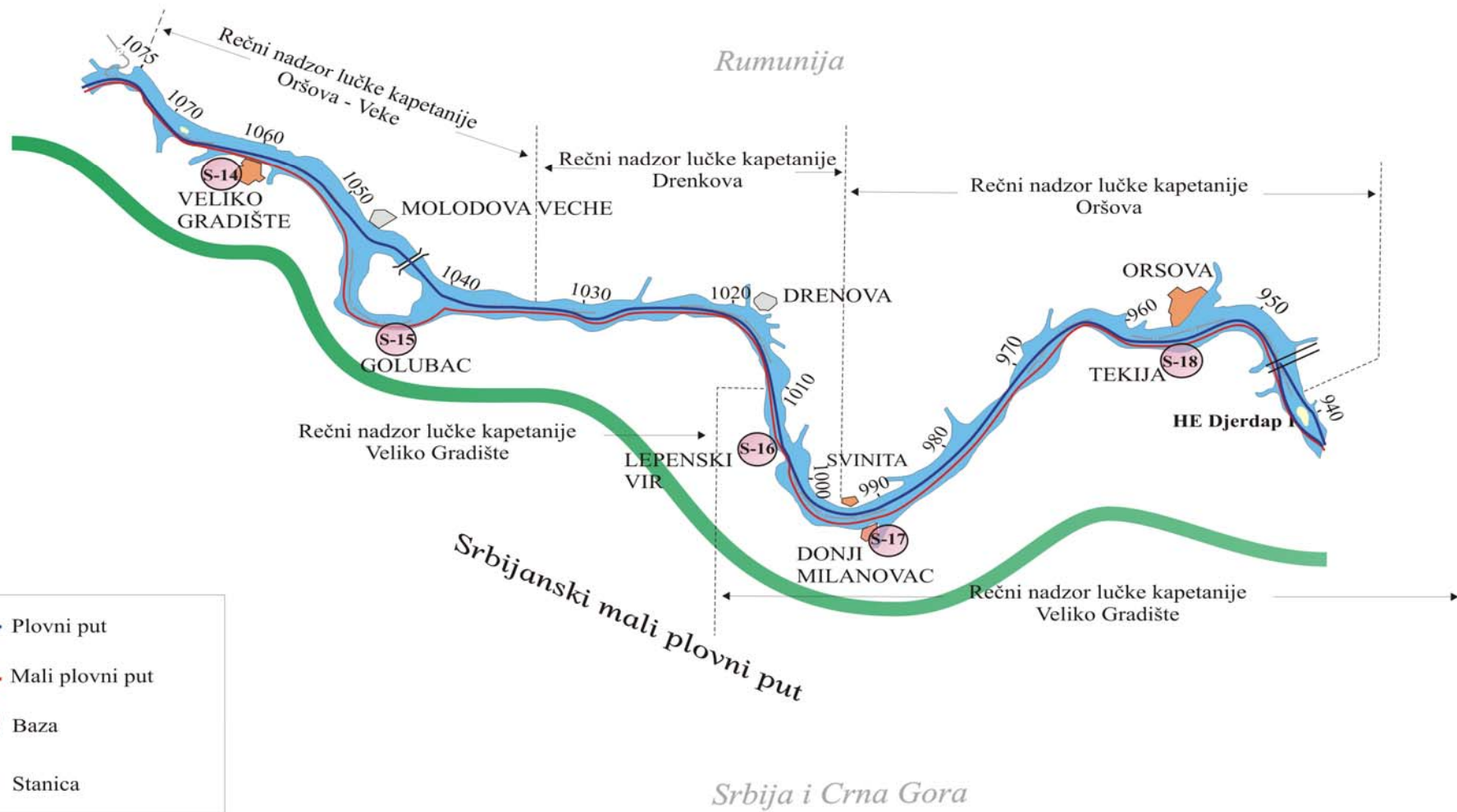
- Plovni put
- Mali plovni put
- Baza
- Stanica

Banatski mali plovni put – od ušća Tise do ušća Nere – Rumunska granica; od km 1215 do km 1075 levom obalom Dunava, dužine 140 km.

- Plovni put
- Mali plovni put
- ⓑ Baza
- Ⓢ Stanica

Prihvatni objekti rekreativne plovidbe - "nautike" - Medjunarodni plovni put sa predlogom malog plovnog puta

Srbijanski mali plovni put – od zapadne granice teritorije grada Beograda do ušća Timoka – Bugarska granica, od km 1185 do km 845 desnom obalom Dunava, dužine 340 km.

The background of the slide is a scenic landscape. In the foreground, a large, rounded rock formation with several circular indentations or carvings is visible. The middle ground shows a wide river valley with a river winding through it, surrounded by lush green and yellow foliage. In the background, there are rolling hills and mountains under a clear sky.

International Scientific Forum
„Danube – River of Cooperation”

Promoter of the

**Sustainable Development
in the Middle Danube region**

by Prof. Dr. Edita Stojic-Karanovic
www.danube-cooperation.org

International cooperation in all forms should be oriented to preserve the Danube-region's cultural and natural wealth, yet using it for the wellbeing of all citizens of the Region.

Upon this idea was established the association of experts and interested citizens

under the name

“Danube – River of Cooperation”.

Cooperation with many experts and organizations of other Danube countries, and with international organizations was established in 1989

Representing the Council of Europe, MP Benno Zierer, give moral support at the VII Conference "Danube - River of Cooperation" - 1995

As with **Council of Europe, UNESCO, World Tourist Organization (WTO)** and others.

From **2000** the Forum is accredited to the **Global Environment Facility – GEF**

Partnership with the governmental, regional and local authorities

From **Sombor, Apatin, Subotica, Kanjiza, Novi Sad, Belgrade Municipalities, Pančevo**, to **Smederevo, Golubac, Kovin, Bela Crkva, Vršac, Veliko Gradište, Kladovo...**

Round Table on Sustainable Use of Natural Resources, May 11, 2005 in Sombor

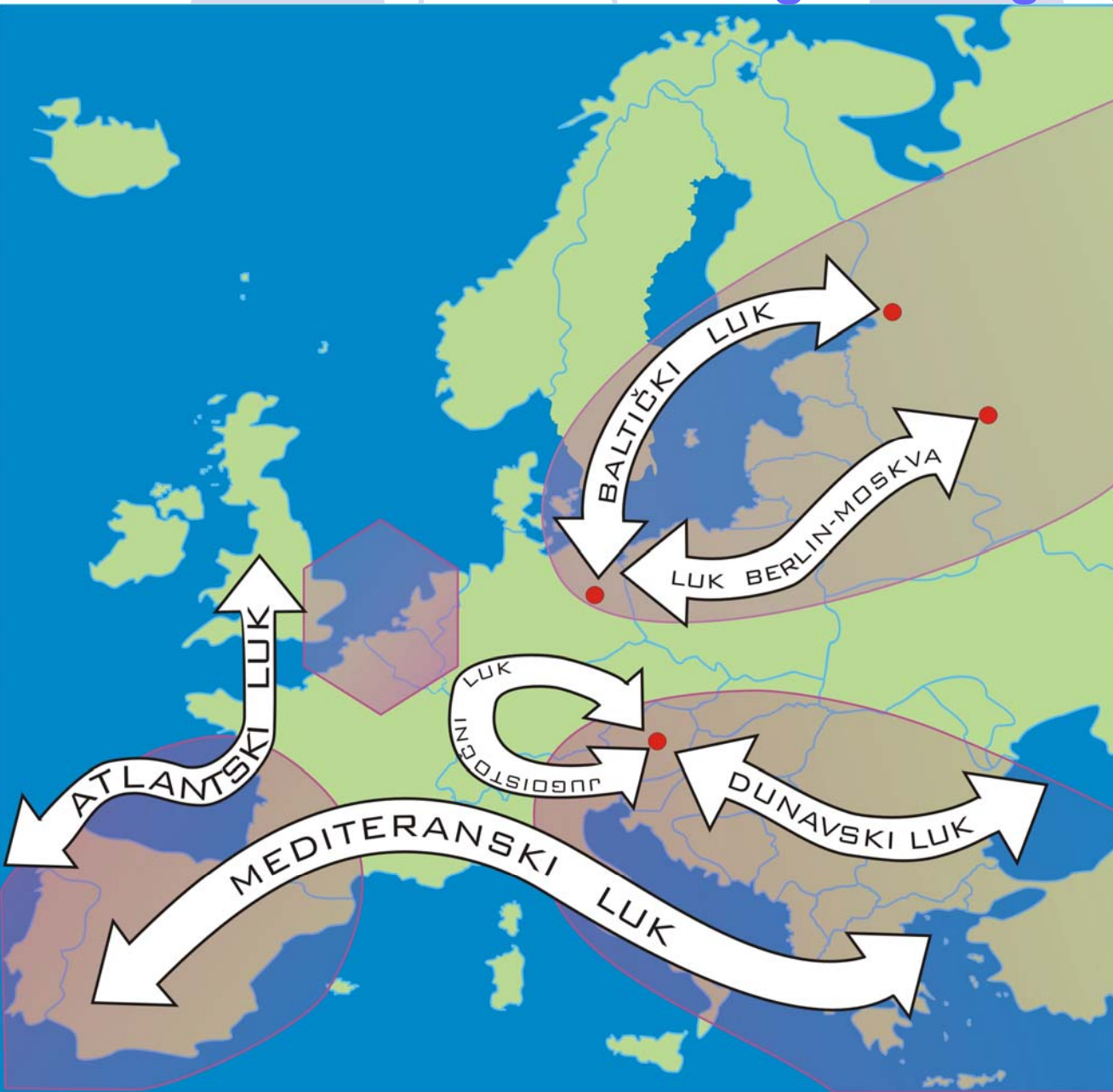

XII Conference “Danube – River of Cooperation, October 18-20 2002, in Kladovo

**Coincide
with
the
aims
of the
Neighbour-
hood
Programs
of the
European
Union**

Economic and geopolitical interest of the EU to develop influence in neighbouring regions

From the project of the ISF “DRC”:
“Program of the Regulation for the Basic Nautical waterway on the Danube through Serbia

Из материјала Програма Међународног форума “Дунав – река сарадње” за наутички туризам

Some definitions: First the Middle Danube Region

And secondly: the sustainable development, the sustainable use of resources → → →

Sustainable use of natural resources
will give us energy...

Photo from our donor the HE "Djerdap"

... clean waterways ...

jobs for local people,

and enjoyment
for the tourists

Yet the
resources will
be preserved
for the future
generations.

Photo made by Mr. Bratislav Patrnoic for the ISF "DRC"

Paying attention to interdisciplinary programmes and projects – during the whole period of its' activities, the ISF "DRC" came to the conclusion that the most acceptable opportunities for the whole sustainbel deveopment is in the area of tourism.

**From ethno- and eco-tourism
to nautical tourism...**

The Sixteenth International Conference “Danube – River of Cooperation”

September 30 – October 2, 2005

Pačevo – Kovin – Bela Crkva

Had on it's Agenda:

**NATURAL RESOURCES FOR
SUSTAINABLE DEVELOPMENT
OF TOURISM IN THE MIDDLE
DANUBE REGION**

www.danube-cooperation.org

The principle of sustainable use of resources is equally important regarding natural-, as well as cultural and historical wealth:

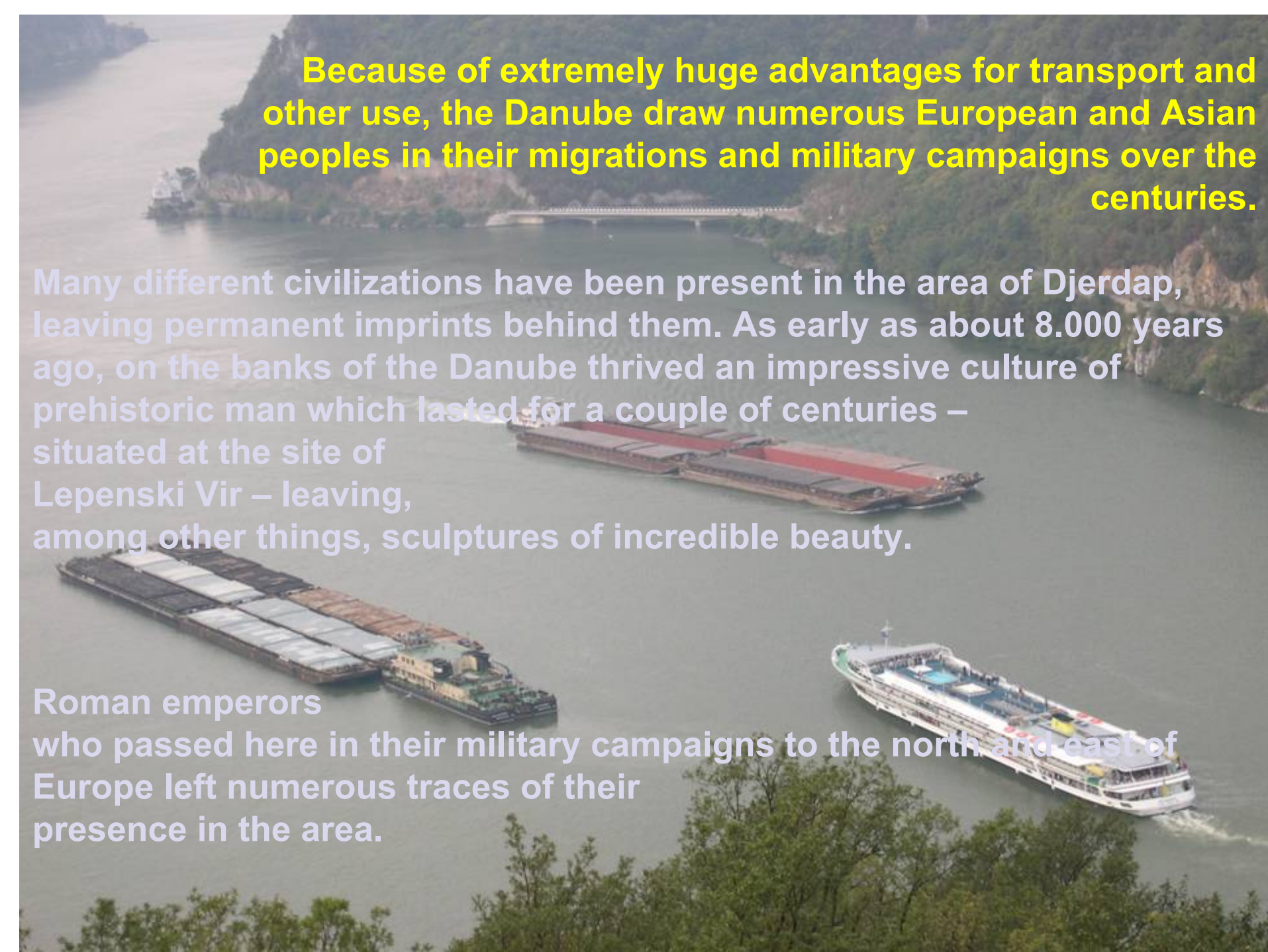
All the Danube along we find the evidence of common human and European history

**THE MULTICULTURAL WEALTH OF THE DANUBE-
REGION, TOGETHER WITH THE NATURAL RICHNESS IS
OUR COMMON HERITAGE FOR THE FUTURE OF
SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

**Therefore is
the 17th
Conference
“Danube-
River of
Cooperation”
devoted to
the role of
cultural and
historical
heritage of
the Middle
Danube !**

An aerial photograph of the Danube River. In the foreground, a large passenger ship with a blue and white hull is moving towards the right. Behind it, two long cargo barges are visible; one has a red roof and the other has a grey roof. The river is surrounded by green hills and a bridge is visible in the distance. The sky is overcast.

Because of extremely huge advantages for transport and other use, the Danube draw numerous European and Asian peoples in their migrations and military campaigns over the centuries.

Many different civilizations have been present in the area of Djerdap, leaving permanent imprints behind them. As early as about 8.000 years ago, on the banks of the Danube thrived an impressive culture of prehistoric man which lasted for a couple of centuries – situated at the site of Lepenski Vir – leaving, among other things, sculptures of incredible beauty.

Roman emperors who passed here in their military campaigns to the north and east of Europe left numerous traces of their presence in the area.

An aerial photograph of a bend in the Danube River. The water is a deep green color, reflecting the sky. Several small boats with white canopies are scattered across the river. The banks are lush with green grass and trees. The overall scene is peaceful and scenic.

The 17th conference
“Danube – River of
Cooperation November
2 – 6, 2006 in historical
places on the Danube from
Belgrade through Vinca,
Viminacium, Golubac to
Donji Milanovac and
Lepenski Vir is devoted to
the cultural and historical
heritage - as
important resource for
sustainable development
of Serbia.

The most prominent among these monuments are Tabula Traiana and the Roman road cut into the rocky cliffs of Kazan.

And remnants of the Roman palace Diana-Karatas still demonstrate the power and wealth of the Roman Empire.

The Golubac fortress, with its dominant position at the very entrance to the Djerdap gorge, strong towers and fortifications,

testifies to the power of medieval Serbian feudal lords and the architectural skill and knowledge of the constructors they commissioned.

The best preserved mark of the centuries of Turkish presence in this area is the Fetislam fortress near Kladovo, but also many of the geographical names of the area, like Djerdap, Taušan, Ali-Bey's creek, Kazan, Tekija, etc.

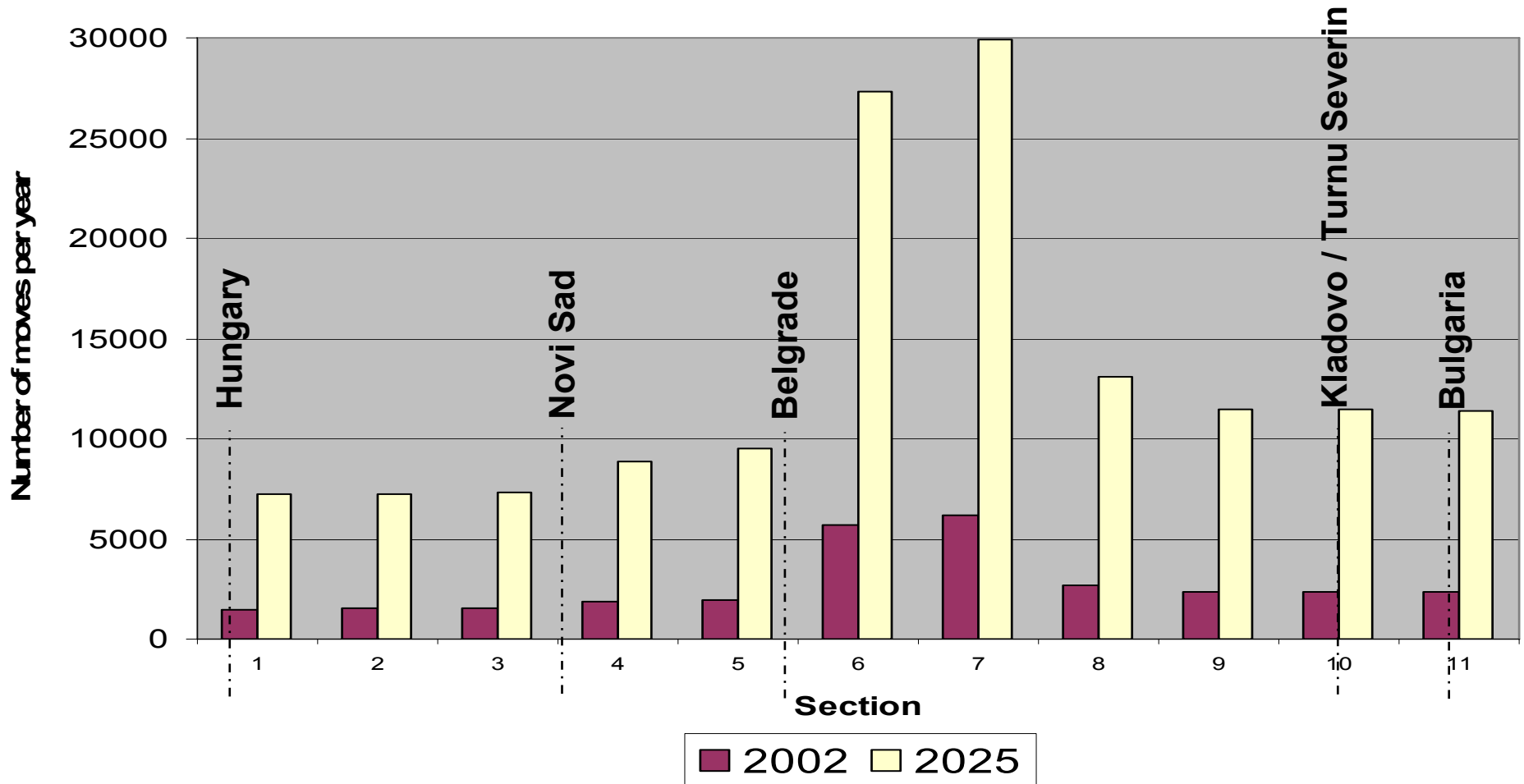
“The Programme for Regulation of the Basic Nautical Waterway in the Danube Region through Serbia” –

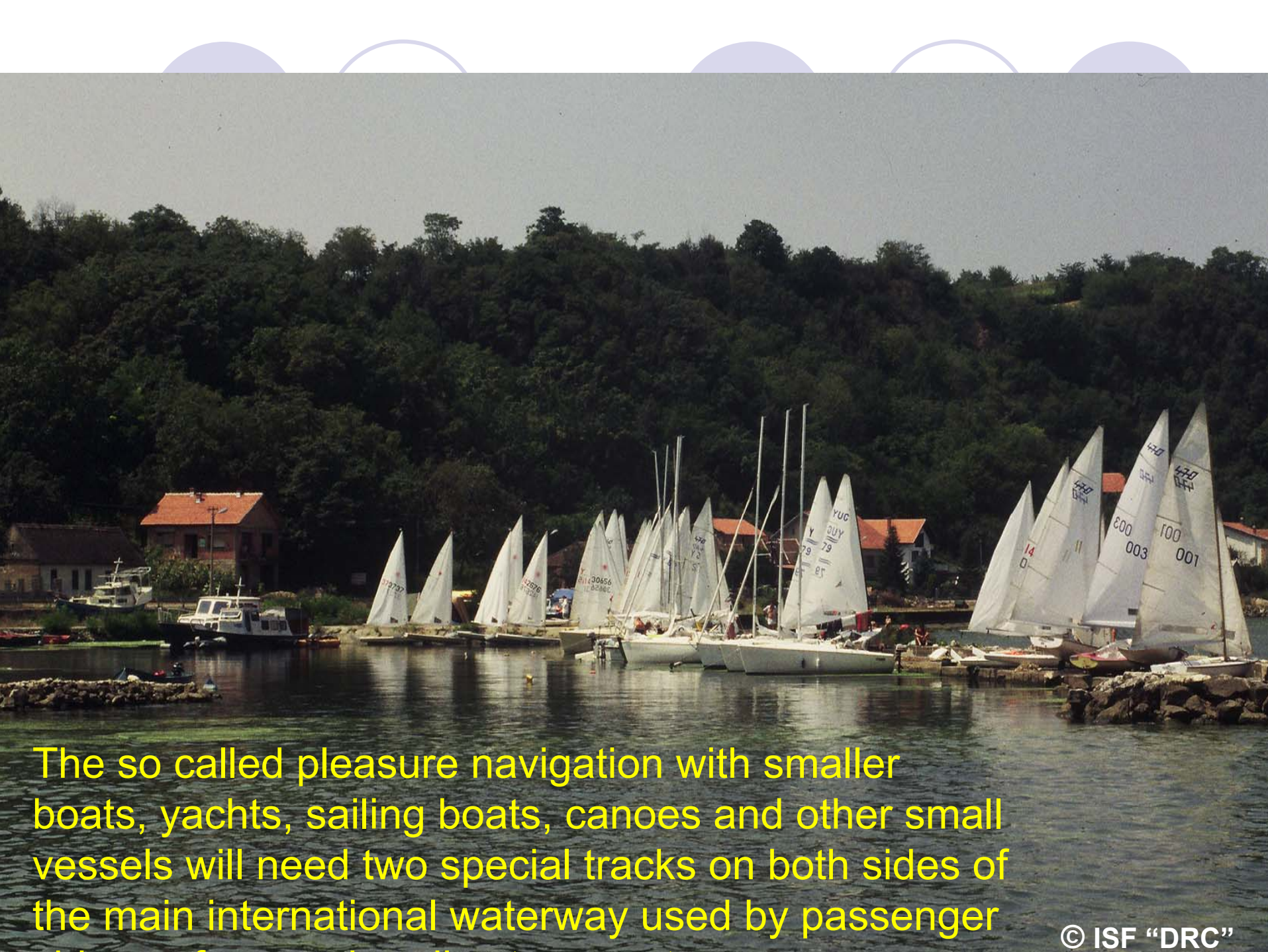
– is one of the main projects of the ISF “DRC”

DANUBE - VESSEL MOVES PER RIVER SECTION

in 2002 AND 2025

The so called pleasure navigation with smaller boats, yachts, sailing boats, canoes and other small vessels will need two special tracks on both sides of the main international waterway used by passenger

Pleasure navigation with all kinds of vessels will ensure sustainable development of tourism and other economic branches along the Danube and other rivers in the region.

“The Programme of Regulation of the Nautical Waterway in the Danube Region through Serbia”

of the ISF “DRC” conducted by Slobodan Mitrović, DEA

Among the goals are:

Making material, regulation and organizational conditions for wider opening the Danube

Program for access of the towns to the river banks

Initiating the implementation of directions given by the Program in the space plans of the Danube municipalities

Starting regional and interregional trans-border nautical projects, creating the new nautical region in Europe, the Middle and Lower Danube Region, or Southeast Europe Nautical Region → → →

In the Middle-Danube Region (MDR) many new micro-regional, cross-border nautical projects showing up.

Hydrology of the MDR with the main affluents:

DRAVA

SAVA

TISA

MORAVA

*International Scientific Forum
"Danube – River of Cooperation"*

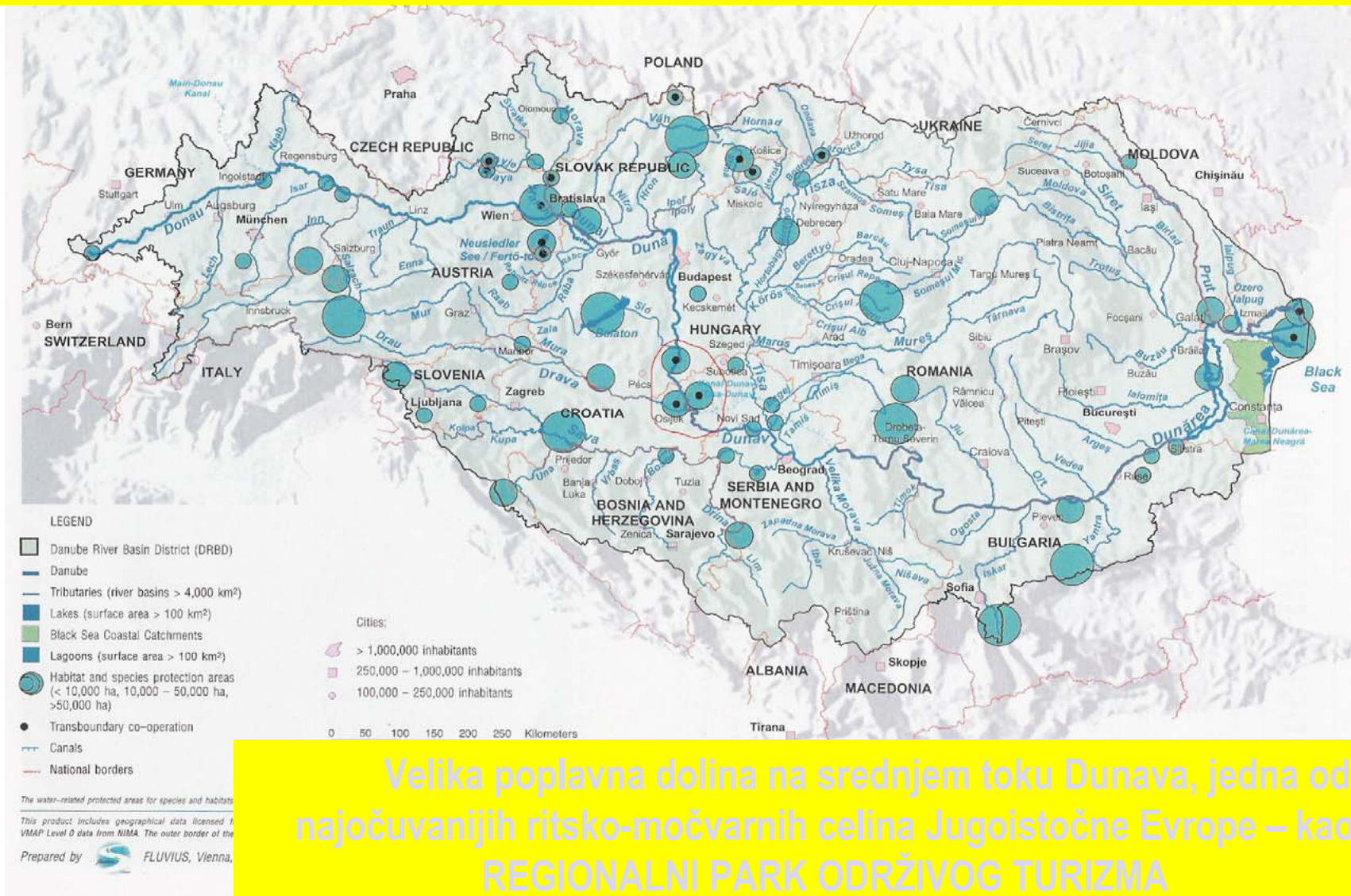
www.danube-cooperation.org

The ISF “DRC” is oriented towards implementing interregional, trans-border touristic projects, creating the new touristic cross-border micro regions as well the Middle Danube Touristic Region, or it could be even the Southeast Europe Region of Sustainable Tourism!

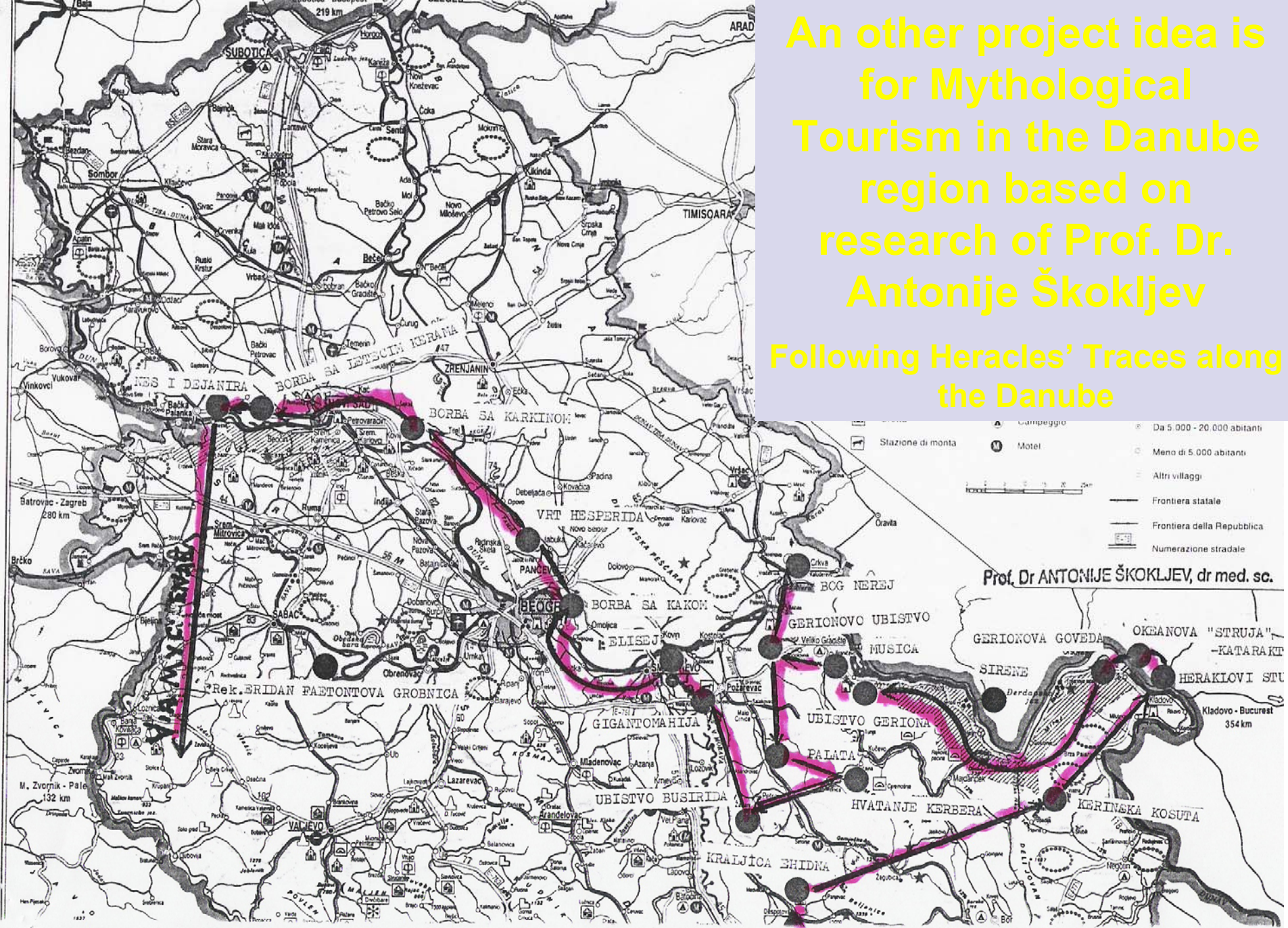
Photo from our donor the HE “Djerdap”

One of the project idea is the creation of Euroregional Park on the border regions of Hungary, Croatia and Serbia

An other project idea is for Mythological Tourism in the Danube region based on research of Prof. Dr. Antonije Škokljev

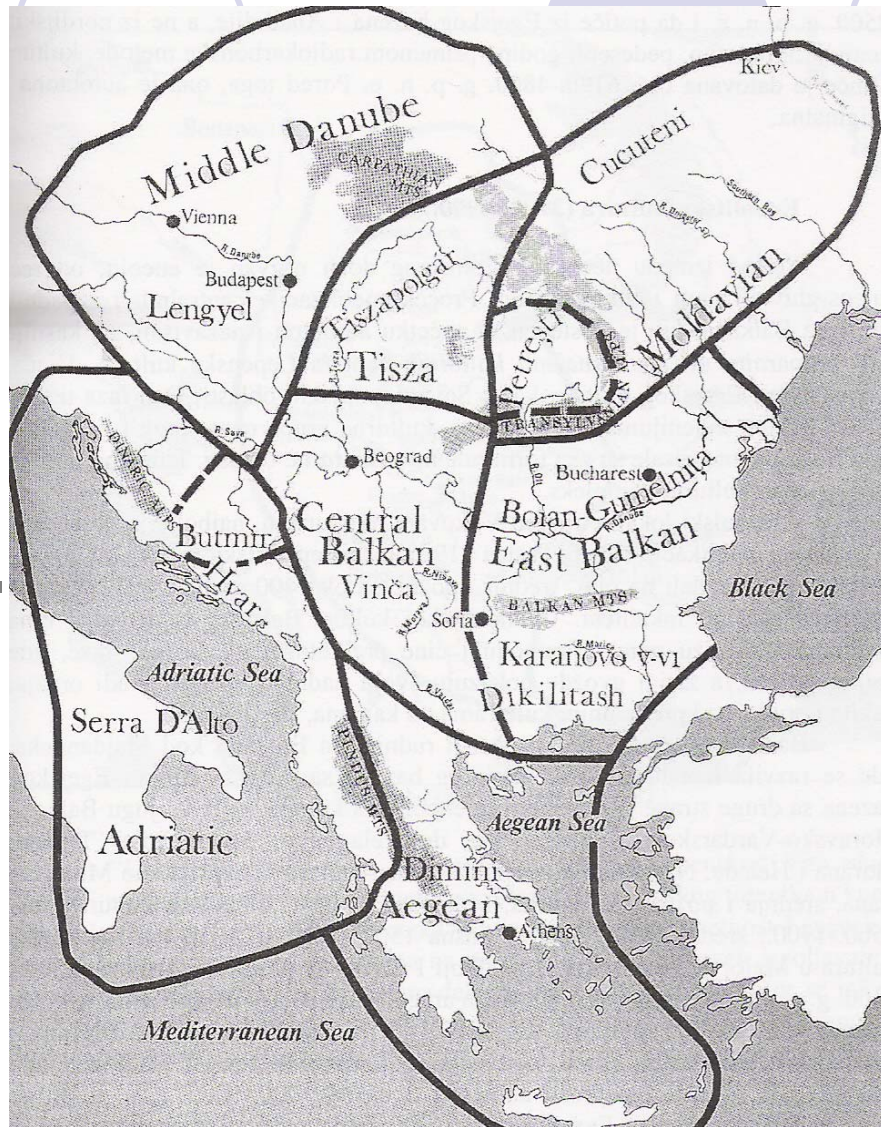
Following Heracles' Traces along the Danube

Prof. Dr ANTONIJE ŠKOKLJEV, dr med. sc.

This project idea gives more possibilities for regional cooperation, too:

**Mythologic
al Toursm
in the
Southeast
Europe, from
the Middle-
Danube and
Carpathian
Regions to
the Adriatic
and Eagean
Regions**

The project idea will be presented at the XVIIth “Danube – River of Cooperation”

MULTICULTURAL AND NATURAL WEALTH OF THE DANUBE REGION –
IS OUR COMMON HERITAGE FOR THE FUTURE OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

Welcome to the XVIIth Conference “Danube- River of Cooperation” devoted to the role of cultural and historical heritage of the Middle Danube !

and

Be our supporter and partner in the future regional projects!

**Prof.Dr. Edita Stojic-Karanovic, danube-org@yubc.net
www.danube-cooperation.org**

**MINISTARSTVO SPOLJNIH POSLOVA
MINISTARSTVO TRGOVINE, TURIZMA I USLUGA
POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU A.P. VOJVODINE
SKUPŠTINA GRADA BEOGRADA
SKUPŠTINA OPŠTINE SMEDEREVO
SKUPŠTINA OPŠTINE GOLUBAC
J.P. ZA PROIZVODNJU HIDROELEKTRIČNE ENERGIJE »ĐERDAP«
NACIONALNI PARK «ĐERDAP»
INSTITUT ZA MEĐUNARODNU POLITIKU I PRIVREDU
REPUBLIČKA DIREKCIJA ZA VODE
JAVNO PREDUZEĆE SRBIJAVODE – BEOGRAD
JAVNO PREDUZEĆE VODE VOJVODINE – NOVI SAD
INSTITUT ZA RAZVOJ VODNOG RESURSA »JAROSLAV ČERNI«
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »GALOVICA« – ZEMUN,
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »TAMIŠ DUNAV« – PANČEVO
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »UŠĆE« – BELA CRKVA
D. VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »SMEDEREVO« - SMEDEREVO
D.P. GEOSONDA-PROJEKT, BEOGRAD
D.P. »VODOPRIVREDA« – POŽAREVAC
»PLOVPUT« – BEOGRAD
D.P. »BEOGRAD VODE« – BEOGRAD
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »SIBNICA« - BEOGRAD
NIK BEOGRAD - BEOGRAD
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »SREDNJI BANAT«
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »ŠAJKAŠKA« – NOVI SAD
VODOPRIVREDNO PREDUZEĆE »PODUNAVLJE« – KOVIN
»HIDROGRADNJA I EROZIJA« – POŽAREVAC
TURISTIČKA ORGANIZACIJA BEOGRAD
TURISTIČKA ORGANIZACIJA SMEDEREVO
TURISTIČKA ORGANIZACIJA GOLUBAC**